

УКРАЇНА

(19) **UA** (11) **103721** (13) **U**
(51) МПК
C12Q 1/68 (2006.01)
C12N 15/10 (2006.01)

ДЕРЖАВНА СЛУЖБА
ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ
ВЛАСНОСТІ
УКРАЇНИ

(12) ОПИС ДО ПАТЕНТУ НА КОРИСНУ МОДЕЛЬ

(21) Номер заявки: u 2015 06553	(72) Винахідник(и): Приходько Юрій Олександрович (UA), Пономаренко Володимир Якович (UA), Лаптій Олена Петрівна (UA), Приходько Олена Юріївна (UA), Кульшин Володимир Євгенович (UA)
(22) Дата подання заявки: 03.07.2015	
(24) Дата, з якої є чинними права на корисну модель: 25.12.2015	
(46) Публікація відомостей про видачу патенту: 25.12.2015, Бюл.№ 24	(73) Власник(и): Приходько Юрій Олександрович, вул. Героїв Праці, 70, кв. 394, м. Харків, 61144 (UA), Пономаренко Володимир Якович, пр. Л. Свободи, 31, кв. 113, м. Харків, 61202 (UA), Лаптій Олена Петрівна, вул. Гвардійців Широнінців, 108, кв. 191, м. Харків, 61195 (UA), Приходько Олена Юріївна, вул. Героїв Праці, 70, кв. 394, м. Харків, 61144 (UA), Кульшин Володимир Євгенович, вул. Салтівське шосе, 252, кв. 48, м. Харків, 61361 (UA)

(54) СПОСІБ ІДЕНТИФІКАЦІЇ DIPYLIDIUM CANINUM У ПОПУЛЯЦІЇ СОБАК ЗА ДОПОМОГОЮ ПОЛІМЕРАЗНОЇ ЛАНЦЮГОВОЇ РЕАКЦІЇ**(57) Реферат:**

Спосіб ідентифікації *Dipylidium caninum* у популяції собак за допомогою полімеразної ланцюгової реакції включає проведення ПЛР, пробопідготовку, ампліфікацію, детекцію ампліфікаційної ДНК. Використовують ДНК ген 12S рРНК, який складається з таких послідовностей пар праймерів:

5' - CAGCAAGTGAATCCGTTTCAG-3'

5' - GCATCAAAACTCTAATAAGCAGCA-3'.

UA 103721 U

Корисна модель належить до галузі медицини та ветеринарної мікробіології, паразитології, імунології та біотехнології, а саме до способу ідентифікації *Dipylidium caninum* за допомогою полімеразної ланцюгової реакції.

Спосіб полімеразної ланцюгової реакції застосовується для діагностики інфекційних та паразитичних захворювань тварин та людини. В його основі лежить виявлення специфічного фрагмента геному збудника заразної хвороби у біологічних зразках і являє собою багаторазово повторювані цикли синтезу специфічної ділянки ДНК до гена-мішені.

Існують паразитологічні та серологічні способи діагностики наявності збудника *Dipylidium caninum*. Відомим аналогом - паразитологічним способом досліджують фекалії для виявлення члеників дипілідій (Методичні рекомендації. Епідеміологія, лікування та профілактика дипілідіозу.) Недоліком аналога є те, що яйця дипілідій виявляють не у всіх пробах фекалій.

Відомий аналог є спосіб визначення *Toxosara canis* у біологічних зразках за методом Фюлеборна (Робочий Зошит для практичних занять з дисципліни "Паразитологія та інвазійні хвороби тварин". Харківська державна зооветеринарна академія, кафедра паразитології). Недоліком аналога є те, що яйця дипілідій мають високу щільність та в насиченому розчині солі не спливають на поверхні, а осідають на дні.

Найближчим аналогом до корисної моделі є спосіб визначення *Toxosara canis* у собак за допомогою полімеразної ланцюгової реакції [Применение ПЦР в контроле паразитарных ситуаций *Toxosara canis*, *T. cati*. //Труды Всероссийского научно-исследовательского института гельминтологии им. К.И. Скрябина]. Недоліком найближчого аналога є специфічність праймерів не тільки для *Toxosara canis*, але і для деяких інших збудників, що потребує проведення додаткових уточнюючих тестів.

В основу корисної моделі поставлена задача розробити спосіб ідентифікації *Dipylidium caninum* у популяції собак за допомогою полімеразної ланцюгової реакції.

Поставлена задача вирішується тим, що спосіб включає проведення ПЛР, пробопідготовку, ампліфікацію, детекцію ампліфікаційної ДНК, згідно з корисною моделлю, використовують ДНК ген 12S рРНК (L49460.1), який складається з наступних послідовностей пар праймерів:

5" - CAGCAAGTGAATCCGTTTCAG-3'

5" - GCATCAAAACTCTAATAAGCAGCA-3",

щоб забезпечити ефективність способу ідентифікації *Dipylidium caninum*.

Корисну модель виконують наступним чином.

Спочатку проводять пробопідготовку. Для цього відбирають свіжі проби фекалій і ретельно перемішують у ступці з додаванням дистильованої води. Одержану суспензію фекалій фільтрують через металеве ситечко або марлеву салфетку в чисту склянку, після чого придонний осад розподіляють у лабораторні пробірки типу "Еппіндорф" та заморожують при $t = -20^{\circ}\text{C}$. Для проведення ПЛР використовують праймери до послідовності ДНК гена 12S рРНК *D. caninum*:

5" - CAGCAAGTGAATCCGTTTCAG-3'

5" - GCATCAAAACTCTAATAAGCAGCA-3".

Виділення ДНК із зразків проводять за допомогою набору для виділення ДНК фірми "Мініпреп" (Сілекс М, Росія).

Буфер для ампліфікації містив 10 мМ Тріс-НСІ (рН 8,3); 50 мМ КСІ; 0,01 % альбуміну; 2,5 мМ MgCl_2 і по 200 мМ дезоксинуклеозид три фосфатів (dATP, dTTP, dCTP, dGTP). На 50 мкл реакційної суміші було додано 50 пмоль кожного праймера і 1 од. Tag - полімерази. Виділена з проб ДНК додавалась у кількості 5 мкл. Для попередження випару реакційної суміші зверху нашаровувалося 50 мкл мінеральної олії.

Ампліфікацію проводять по наступній програмі:

94 °C-3 хв (1 цикл)

94 °C-30 сек.

59 °C-30 сек.

72 °C-30 сек.

(35 циклів)

Розмір продукту ампліфікації - 179 п. н.

Детекцію ампліфікованої ДНК здійснюють з використанням електрофореза у 1,5 % агарозному гелі з ТБЕ-буфером. Для цього 10 мкл ампліфікованого зразка наносять в лунку агарозного гелю та експонують при 20 мВт/см протягом 15 хв. Забарвлення гелю проводять 0,1 % розчином етидію броміду протягом 5 хв.

Приклад Порівняльна оцінка чутливості розробленого способу для ідентифікації ДНК *Dipylidium caninum*. (Таблиця 1, 2).

Аналіз чутливості розробленого способу, при дослідженні ДНК виділеної з фекалій хворих тварин, проводили в порівнянні з методами копроскопії.

При одночасному обстеженні собак та кішок за допомогою копроскопії та ПЛР встановлено, що за даними дослідження фекалій екстенсивність інвазії складала 0 %, за даними ПЛР - 8 %.

5 Результати дослідження фекалій за допомогою ПЛР на наявність антигенів *Dipylidium caninum* вказують на поширення цих гельмінтів серед обстежених тварин. Серед 135 обстежених собак встановлено 11 (8,14 %) позитивних проб на *Dipylidium caninum*. Серед 52 обстежених кішок встановлено 5 (9,6 %) позитивних проб на *Dipylidium caninum*.

10 Таким чином ПЛР є сучасним та більш достовірним способом діагностики дипілідіозу тварин та може використовуватись в лабораторіях ветеринарії і медицини.

Спосіб ідентифікації *Dipylidium caninum* у популяції собак за допомогою полімеразної ланцюгової реакції

Таблиця 1

№ проби	Дані копроскопічних досліджень (кількість членків у полі зору)	Дані ПЛР <i>Dipylidium caninum</i>
1	-	+
2	-	-
3	-	-
4	-	-
5	-	+
6	-	+
7	-	-
8	-	-
9	-	-
10	-	-
11	-	-
12	-	-
13	-	-
14	-	-
15	-	-
16	-	-
17	-	-
18	-	-
19	-	-
20	-	-
21	-	-
22	-	-
23	-	-
24	-	-
25	-	-
26	-	-
27	-	-
28	-	-
29	-	-
30	-	-
31	-	-
32	-	-
33	-	-
34	-	-
35	-	-
36	-	-
37	-	-
38	-	-
39	-	-
40	-	-
41	-	-

Продовження таблиці 1

№ проби	Дані копроскопічних досліджень (кількість члеників у полі зору)	Дані ПЛР <i>Dipylidium caninum</i>
42	-	-
43	-	-
44	-	-
45	-	-
46	-	-
47	-	-
48	-	-
49	-	-
50	-	-
51	-	-
52	-	-
53	-	-
51	-	-
55	-	-
56	-	-
57	-	-
58	-	-
59	-	-
60	-	-
61	-	+
62	-	-
63	-	-
64	-	-
65	-	-
66	-	-
67	-	-
68	-	-
69	-	-
70	-	-
71	-	-
72	-	-
73	-	-
74	-	-
75	-	+
76	-	-
77	-	-
78	-	-
79	-	-
80	-	-
81	-	-
82	-	-
83	-	-
84	-	-
85	-	-
86	-	-
87	-	-
88	-	+
89	-	-
90	-	-
91	-	-
92	-	-
93	-	-
94	-	-

Продовження таблиці 1

№ проби	Дані копроскопічних досліджень (кількість члеників у полі зору)	Дані ПЛР <i>Dipylidium caninum</i>
95	-	-
96	-	-
97	-	-
98	-	-
99	-	-
100	-	-
101	-	-
102	-	+
103	-	-
104	-	-
105	-	-
106	-	-
107	-	-
108	-	-
109	-	-
110	-	-
111	-	-
112	-	-
113	-	+
114	-	-
115	-	-
116	-	-
117	-	-
118	-	-
119	-	-
120	-	-
121	-	-
122	-	-
123	-	-
124	-	-
125	-	-
126	-	+
127	-	-
128	-	-
129	-	-
130	-	-
131	-	-
132	-	-
133	-	-
134	-	-
135	-	-

Спосіб ідентифікації *Dipylidium caninum* у популяції кішок за допомогою полімеразної ланцюгової реакції

5

Таблиця 2

№ проби	Дані копроскопічних досліджень (кількість члеників у полі зору)	Дані ПЛР <i>Dipylidium caninum</i>
1	-	-
2	-	-
3	-	-
4	-	-

Продовження таблиці 2

№ проби	Дані копроскопічних досліджень (кількість члеників у полі зору)	Дані ПЛР <i>Dipylidium caninum</i>
5	-	
6	-	-
7	-	-
8	-	-
9	-	-
10		-
11	-	-
12	-	+
13	-	-
14	-	-
15	-	-
16	-	+
17	-	-
18	-	-
19	-	-
20	-	-
21	-	-
22	-	-
23		-
24	-	-
25	-	-
26	-	-
27	-	+
28	-	-
29	-	-
30	-	-
31	-	-
32	-	-
33	-	-
34	-	-
35	-	-
36	-	+
37	-	-
38		-
39	-	-
40	-	-
41	-	-
42	-	-
43	-	-
44	-	-
45	-	-
46	-	-
47	-	
48	-	-
49	-	-
50	-	-
51	-	-
52	-	-

ФОРМУЛА КОРИСНОЇ МОДЕЛІ

- 5 Спосіб ідентифікації *Dipylidium caninum* у популяції собак за допомогою полімеразної ланцюгової реакції, що включає проведення ПЛР, пробопідготовку, ампліфікацію, детекцію

ампліфікаційної ДНК, який **відрізняється** тим, що використовують ДНК ген 12S рРНК, який складається з таких послідовностей пар праймерів:

5' - CAGCAAGTGAATCCGTTTCAG-3'

5' – GCATCAAAACTCTAATAAGCAGCA-3'.

5

Комп'ютерна верстка А. Крижанівський

Державна служба інтелектуальної власності України, вул. Василя Липківського, 45, м. Київ, МСП, 03680, Україна

ДП "Український інститут інтелектуальної власності", вул. Глазунова, 1, м. Київ – 42, 01601